

La mort de Chávez i el “castrisme bolivarià”

Dc, 6/03/2013 per Josep Maria Car...

[Minoria creativa](#)

Ahir al vespre, ens arribava la notícia de l’esperada mort d’Hugo Chávez, president de Veneçuela durant els darrers catorze anys i líder del que s’anomena “el socialisme bolivarià” de Llatinoamèrica. La seva mort era esperada, especialment després de més de dos mesos d’internament en un hospital a Cuba i després del seu retorn, fa una setmana, sense aparèixer als mitjans.

Jo vaig tenir l’oportunitat de viatjar a Caracas fa només dues setmanes i de viure intensament la incerta i tensa situació del país. Fa quinze dies, tothom que no fos del règim donava per mort Chávez i creixia la pressió d’amplis sectors socials perquè se sabés la veritat sobre el seu estat de salut i retornés a Veneçuela. Fins i tot, crec que, pels germans Castro, la seva mort a Cuba hauria evidenciat encara més la dependència de Chávez del règim castrista.

Chávez va convertir-se al castrisme pocs anys després d’arribar al poder. Després del seu cop d’estat fallit, dels seus dos anys a la presó, de la seva victòria democràtica l’any 1998 i de les seves reeleccions posteriors, Chávez ha anat construint un projecte polític, íntimament vinculat a Cuba, combinant el castrisme anticapitalista, la reivindicació de la figura de Simón Bolívar i el messianisme pentecostalista. Amb aquests tres pilars, ha configurat un programa polític i una mobilització d’amplis sectors de la població més pobre que l’ha mantingut en el poder fins a la seva mort. Fa dues setmanes, ja havia començat la mitificació del líder bolivarià, amb cartells arreu d’un país asfixiat de propaganda i cada vegada més empobrit.

Temps tindrem de fer una avaluació a fons d’aquests catorze anys en el poder. Ara bé, la meva impressió és que Veneçuela, durant aquests anys, no només s’ha empobrit, s’ha dividit, sinó que, a més, ha perdut la seva sobirania nacional en mans de Cuba. Amb els índexs d’inflació més grans de Llatinoamèrica, Veneçuela ha arribat fins i tot a la seva dependència energètica de l’exterior, en produir només dos terços del petroli que consumeix. La seva producció industrial ha caigut en els darrers anys i, fins i tot, és dependent de l’exterior pel que fa al consum d’aliments. Malgrat el nombre ingent de policies i militars, Veneçuela és el segon país de Sud-amèrica, després d’Hondures, en inseguretat ciutadana. La classe mitjana està desapareixent, obligada a emigrar o invisibilitzar-se. Els mitjans de comunicació, la gran majoria, s’han convertit en màquines de propaganda al servei del règim.

Amb tot, Chávez tenia el suport dels sectors més pobres del país, perquè, a través de “las misiones”, va intentar promoure la construcció d’habitatges, centres de salut i educatius i perquè, sobretot, gràcies al petroli i a un bolívar sobrevalorat, va regular els preus dels aliments i els serveis bàsics. Ara bé, “las misiones” anaven a un lloc, hi “anunciaven” la promesa bolivariana i al cap d’un parell d’anys desapareixien. No creaven riquesa, enfortien la cultura del subsidi.

Veneçuela és un gran país, amb immensos recursos, que durant dècades ha estat

governat per oligarquies que varen enriquir-se extraordinàriament, però ara, després d'aquests catorze anys de Chávez, Veneçuela està empobrida, dividida, arruïnada i, a més, ha perdut la seva sobirania. El seu futur és incert, molt incert.